

СХІДНЕ МІЖОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ АНТИМОНОПОЛЬНОГО КОМІТЕТУ УКРАЇНИ

РЕКОМЕНДАЦІЇ АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ СХІДНОГО МІЖОБЛАСНОГО ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ

05.02.2021

м. Харків

№ 70/6-рк/к

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "ОПЕРАТОР ГАЗОРОЗПОДІЛЬНОЇ СИСТЕМИ "ПОЛТАВАГАЗ"

36000, м. Полтава, вул. В. Козака, 2 А

Про здійснення заходів, спрямованих
на усунення причин виникнення порушення
законодавства про захист економічної конкуренції
і умов, що їм сприяють

Східним міжобласним територіальним відділенням Антимонопольного комітету України (далі – Відділення) розглянуто заяву комунального підприємства «Миргородтеплоенерго» (далі – КП «Миргородтеплоенерго», Підприємство) від 06.11.2020 № 1328 (вх. № 70-01/6413 від 11.11.2020) щодо дій акціонерного товариства «Оператор газорозподільної системи «Полтавагаз» (далі – АТ «Полтавагаз», Товариство).

Як зазначено КП «Миргородтеплоенерго», згідно із рішенням Миргородської міської ради від 12.10.2020 № 29 Підприємством з 15 жовтня 2020 року розпочато опалювальний сезон 2020-2021 у м. Миргород в закладах соціальної сфери.

За інформацією КП «Миргородтеплоенерго», Миргородське управління експлуатації газорозподільної системи, що є структурним підрозділом АТ «Полтавагаз» (далі – Миргородське УЕГС), припинило газопостачання до теплогенераторної по вул. Грекова, 5а, у м. Миргород під час встановлення та пломбування вузла комерційного обліку після чергової повірки, про що зроблено запис в акті перевірки вузла обліку газу № 2602ГМ від 26.08.2020.

Також, у своїй заяві КП «Миргородтеплоенерго» повідомило, що АТ «Полтавагаз» намагається нав'язати КП «Миргородтеплоенерго» підписати акти розмежування балансової належності та експлуатаційної відповідальності з ділянками газопроводів газових введів, які не перебувають на балансі жодного підприємства, тобто є безгосподарними, в тому числі по підвідному газопроводу до теплогенераторної по вул. Грекова, 5а, у м. Миргород.

У зв'язку із відмовою АТ «Полтавагаз» зняття пломб з ввідного газового крану та пуску газу для теплогенераторної по вулиці Грекова, 5а, у м. Миргород, КП «Миргородтеплоенерго»

не надавалась послуга з постачання теплової енергії Центру естетичного виховання по вул. Грекова, 5а, м. Миргород, у період з 15.10.2020 до 11.11.2020.

За інформацією АТ «Полтавагаз», наданою листом від 02.12.2020 № 06/11332/35382 на вимогу Відділення від 13.11.2020 № 70-02/П-7115, між АТ «Полтавагаз» та КП «Миргородтеплоенерго» укладений договір розподілу природного газу №160ГР від 30.12.2016, що є чинним на даний час. Предметом вказаного договору є надання оператором газорозподільної мережі (АТ «Полтавагаз») послуги розподілу природного газу споживачу (КП «Миргородтеплоенерго»).

За даними АТ «Полтавагаз», система газопостачання теплогенераторної по вул. Грекова, 5а, м. Миргород підключена до газорозподільної системи Товариства.

Протягом опалювального сезону 2019-2020 рр. АТ «Полтавагаз» здійснювався розподіл природного газу для потреб теплогенераторної по вул. Грекова, 5а, м. Миргород.

Як повідомлено АТ «Полтавагаз», 26.08.2020 комісією у складі інженера з метрології Миргородського УЕГС АТ «Полтавагаз» та представників КП «Миргородтеплоенерго» був складений акт № 2602ГМ перевірки вузла обліку газу по вул. Грекова, 5а, м. Миргород, у якому вказано про перекриття запірною пристроєм та його причини.

У вищевказаному акті зазначено, що згідно Кодексу газорозподільних систем, затвердженого постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг від 30.09.2015 № 2494, зареєстрованою в Міністерстві юстиції України 06 листопада 2015 року за № 1379/27824 (із змінами) (далі – Кодекс ГРС) між оператором газорозподільних мереж та споживачем повинні бути підписані акти розмежування балансової належності та експлуатаційної відповідальності сторін, та вказано на необхідність звернутися до Миргородського УЕГС АТ «Полтавагаз» для поновлення актів розмежування.

Порядок обмеження та припинення розподілу природного газу споживачам визначено підрозділом 7 розділу VI Кодексу ГРС, у пункті 1 якого наведено вичерпний перелік випадків, в яких припиняється розподіл природного газу:

1) несвоєчасна та/або неповна оплата послуг згідно з умовами договору розподілу природного газу;

2) отримання від оператора газотранспортної системи (далі - Оператор ГТС) повідомлення про припинення розподілу природного газу споживачу у випадках:

відсутності споживача в Реєстрі споживачів будь-якого постачальника у відповідному розрахунковому періоді;

відсутності підтвердженої номінації у діючого постачальника на обсяги транспортування природного газу для потреб споживача;

3) подання споживачем або його постачальником (який уклав з оператором газорозподільної системи (далі - Оператор ГРМ) договір на виконання робіт, пов'язаних з припиненням/обмеженням газопостачання споживачам) письмової заяви про припинення газопостачання;

4) відмова споживача від встановлення лічильника газу, що здійснюється за ініціативи та за кошти Оператора ГРМ, з урахуванням Закону України «Про забезпечення комерційного обліку природного газу»;

5) розірвання договору розподілу природного газу;

6) несанкціонований відбір природного газу або втручання в роботу засобів виміральної техніки чи ГРМ;

7) несанкціоноване відновлення газоспоживання;

8) визнання в установленому порядку аварійним станом газорозподільної системи та/або ліквідація наслідків аварій, спричинених надзвичайними ситуаціями техногенного, природного або екологічного характеру, та проведення ремонтно-відновлювальних робіт;

9) наявність заборгованості за несанкціонований відбір природного газу з ГРМ;

10) необґрунтована відмова від підписання акта наданих послуг та/або акта приймання-передачі природного газу (норма застосовується по об'єкту споживача, що не є побутовим);

11) відмова представникам Оператора ГРМ в доступі на об'єкти або земельну ділянку Споживача, де розташована газорозподільна система та/або газове обладнання, та/або комерційний вузол обліку газу, для здійснення контролю відповідності встановленого газоспоживаючого обладнання проектній документації, обстеження газових мереж до вузла обліку природного газу та/або газоспоживаючого обладнання;

12) в інших випадках, передбачених законодавством.

У вказаному переліку не передбачено припинення розподілу природного газу споживачу за відсутності акту розмежування балансової належності газових мереж.

Окрім того, АТ «Полтавагаз» не надало до Відділення відповідного обґрунтування, що відсутність актів розмежування балансової належності й експлуатаційної відповідальності, може бути іншим передбаченим законодавством випадком, для припинення розподілу природного газу у відповідності до Кодексу ГРС.

Відповідно до статті 1 Закону України «Про природні монополії» природна монополія – стан товарного ринку, при якому задоволення попиту на цьому ринку є більш ефективним за умови відсутності конкуренції внаслідок технологічних особливостей виробництва (у зв'язку з істотним зменшенням витрат на виробництво на одиницю товару в міру збільшення обсягів виробництв), а товари (послуги), що виробляються суб'єктами природних монополій, не можуть бути замінені у споживанні іншими товарами (послугами), у зв'язку з чим попит на цьому товарному ринку менше залежить від зміни цін на ці товари (послуги), ніж попит на інші товари (послуги).

Згідно з статтею 5 Закону України «Про природні монополії» відповідно до цього Закону регулюється діяльність суб'єктів природних монополій у сферах, зокрема, розподіл природного і нафтового газу трубопроводами.

Одним з основних напрямів державного захисту економічної конкуренції є виявлення та припинення правопорушень, які обмежують, усувають, не допускають або спотворюють конкуренцію, призводять або можуть призвести до ущемлення прав споживачів, неможливого за умови значної конкуренції (зловживання монополієм (домінуючим) становищем).

На даний час, ринок розподілу природного газу є монополізованим та водночас соціально-вагомим ринком.

Як вбачається із відомостей, які містяться в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань за посиланням <https://usr.minjust.gov.ua/content/free-search/person-result>, АТ «Полтавагаз» є юридичною особою. Дата державної реєстрації: 24.01.1992, дата запису: 09.03.2005, номер запису: 15881200000001408.

Ідентифікаційний код юридичної особи – 03351912.

Основний вид діяльності: 35.22 Розподілення газоподібного палива через місцеві (локальні) трубопроводи.

Отже, у розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» АТ «Полтавагаз» є суб'єктом господарювання.

АТ «Полтавагаз» здійснює господарську діяльність з розподілу природного газу в межах території м. Полтава та Полтавської області (крім міст Кременчук, Лубни, Горішні Плавні, Лубенського, Пирятинського, Оржицького, Гребінківського, Гадяцького, Семенівського, Кременчуцького районів та села Придніпрянське Кобеляцького району Полтавської області) відповідно до ліцензії на право провадження господарської діяльності з розподілу природного газу, виданої згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг № 778 від 15.06.2017.

АТ «Полтавагаз» діє та має ознаки монопольного (домінуючого) становища на ринку розподілу природного газу в територіальних межах м. Полтава та Полтавської області (крім міст Кременчук, Лубни, Горішні Плавні, Лубенського, Пирятинського, Оржицького, Гребінківського, Гадяцького, Семенівського, Кременчуцького районів та села Придніпрянське Кобеляцького району Полтавської області), де розташовані газорозподільні мережі цього Товариства, як суб'єкт природної монополії.

Згідно із частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», зловживанням монопольним (домінуючим) становищем на ринку є дії чи бездіяльність суб'єкта господарювання, який займає монопольне (домінуюче) становище на ринку, що призвели або можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції, або ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання чи споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

Відповідно до пункту 5 частини другої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зловживанням монопольним (домінуючим) становищем на ринку, зокрема, визнається: часткова або повна відмова від придбання або реалізації товару за відсутності альтернативних джерел реалізації чи придбання.

Згідно з частиною третьою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку забороняється і тягне за собою відповідальність згідно з законом.

Відповідно до пункту 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», зловживання монопольним (домінуючим) становищем є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції.

Припинення АТ «Полтавагаз» надання послуги розподілу природного газу до теплогенераторної по вул. Грекова, 5а, у м. Миргород з 15.10.2020 по 11.11.2020 унеможливило надання КП «Миргородтеплоенерго» послуги з теплопостачання Центру естетичного виховання за вказаною адресою, за відсутністю отримання послуги розподілу природного газу з альтернативних джерел.

Отже, дії АТ «Полтавагаз» щодо необґрунтованого припинення розподілу природного газу до теплогенераторної по вул. Грекова, 5а, у м. Миргород КП «Миргородтеплоенерго» з 15.10.2020 по 11.11.2020, містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 5 частини другої статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», як відмова від реалізації товару за відсутності альтернативних джерел реалізації.

АТ «Полтавагаз» повідомило, що згідно з Актом № 1062 на зняття пломби та відновлення газопостачання від 11.11.2020, АТ «Полтавагаз» відновлено газопостачання (розподіл природного газу) для потреб теплогенераторної по вул. Грекова, 5а, м. Миргород.

Враховуючи наведене, на підставі статті 12¹, пункту 10 частини п'ятої статті 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статей 1, 46 Закону України «Про захист

економічної конкуренції», підпункту 13 частини першої пункту 3, абзацу дванадцятого пункту 7 Положення про територіальне відділення Антимонопольного 8 комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 № 32-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за № 291/5482 (зі змінами), адміністративна колегія Східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України надає акціонерному товариству «Оператор газорозподільної системи «Полтавагаз» (ідентифікаційний код - 03351912) такі обов'язкові для розгляду

РЕКОМЕНДАЦІЇ:

Вжити заходи щодо усунення причин виникнення порушення законодавства про захист економічної конкуренції у вигляді припинення надання послуги з розподілу природного газу з підстав, що не передбачені чинним законодавством.

Про результати розгляду рекомендацій АТ «Полтавагаз» (ідентифікаційний код юридичної особи - 03351912) необхідно повідомити Східне міжобласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України (61022, м. Харків, м-н Свободи, буд.5, Держпром, 6 під'їзд, I поверх, кімната 35) у **10-ти денний термін** з дня їх отримання із наданням копій підтверджуючих документів.

Звертаємо Вашу увагу, що згідно з частиною другою статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рекомендації органів Антимонопольного комітету України підлягають обов'язковому розгляду органом, якому вони надані.

Крім того, відповідно до частини третьої статті 46 вищезазначеного Закону, за умови виконання положень рекомендацій у разі, якщо порушення не призвело до суттєвого обмеження чи спотворення конкуренції, не завдало значних збитків окремим особам чи суспільству та вжито відповідних заходів для усунення наслідків порушення, провадження у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції не розпочинається.

Голова колегії

Н.ТРЕГУБЕЦЬ